

R a a d s v o o r s t e l

Raadsvergadering van : **25 oktober 2016**
Agendanummer : **5**
Portefeuillehouder : **drs. J.F.N. Cornelisse**
Opsteller : **drs. G.C.I. Kager**
Datum : **4 oktober 2016**
Onderwerp : **(Bestuurlijke) Toekomst Langedijk**
(47)

Gevraagde beslissing(en)

1. op basis van het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016' de voorlopige keuze te maken voor 'bestuurlijke fusie' als de meest aansluitende samenwerkingsvorm;
2. het college opdracht te geven om de raad in december 2016 een voorstel voor te leggen over de meest geschikte fusiepartner(s) voor een gezamenlijk onderzoek naar een bestuurlijke fusie;
3. het college opdracht te geven om de uitvoering van beslispunt 2 in afstemming met de regiegroep te laten plaatsvinden.

Inleiding

Op 17 november 2015 heeft uw raad besloten tot een onderzoek dat is gericht op het verzamelen van de informatie die u minimaal nodig heeft om een vervolgstap te nemen over de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Het onderzoek is opgedeeld in twee fases. De eerste fase richtte zich op het verzamelen van feitelijkheden, opvattingen en meningen over de nabije toekomst, de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de gemeente. Hierbij heeft u ook input gevraagd aan de ambtenaren, de inwoners en de jeugd van Langedijk. Daarnaast heeft u zich door andere gemeenten laten informeren over de verschillende trajecten die zij hebben doorlopen. Deze brede oriëntatie heeft uw raad, samen met het college en managementteam en onder begeleiding van bureau Livingstone-advies, het afgelopen jaar doorlopen. De resultaten zijn beschreven in het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016'.

Uw raad, college en managementteam (brede werkgroep) heeft de regiegroep gevraagd om met de vervolgstap in het proces te komen. De regiegroep is van mening dat het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk' de minimale informatie bevat om fase 1 van de raadsopdracht van 17 november 2015 af te ronden en een besluit te nemen over onderzoeksfase 2.

Het voorliggende raadsvoorstel richt zich op de nader te onderzoeken samenwerkingsvorm die volgens het document het meest aansluit. De politieke opvattingen van de regiegroep over het onderwerp zijn niet verwerkt in dit raadsvoorstel. De raadsleden zullen dit inbrengen tijdens de raadsvergadering.

Beoogd effect

Het realiseren van een samenwerkingsvorm waarin het toekomstbeeld over Langedijk van gemeentebestuur, ambtenaren, inwoners (incl. ondernemers) en jeugd in Langedijk het beste tot zijn recht komt.

Argumenten

- 1.1 *Een bestuurlijke fusie schept kwaliteit, capaciteit en financiële middelen om het karakter van de dorpskernen te versterken.*

Bestuur en inwoners vinden het belangrijk dat de huidige sociale cohesie in stand moet worden gehouden. Maar ook dat de gemeenschap open staat naar buiten, met de tijd meegaat, binding heeft met de omgeving en nieuwkomers snel opneemt in de gemeenschap. Een bestuurlijke fusie schept de mogelijkheden om invulling te geven aan deze visie op de toekomst van Langedijk.

1.2 Een bestuurlijke fusie lost de meeste problemen op die in de SWOT analyse naar voren zijn gekomen.

Bestuur en inwoners streven naar oplossingen voor: de kwetsbare financiële positie van Langedijk, de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisatie, het onvoldoende bijbenen van en toerusting op complexe vraagstukken, het ontbreken van vermogen om strategische te denken en te handelen, en het ontbreken aan kwaliteiten om Langedijk op de kaart te zetten. Een bestuurlijke fusie biedt de oplossing voor voorgenoemde punten.

1.3 Een bestuurlijke fusie biedt meer ontwikkelmogelijkheden op het gebied van economie, werkgelegenheid, voorzieningen op het gebied van wonen en werken.

De door gemeentebestuur en inwoners genoemde kansen (w.o. Langedijk beter op de kaart zetten, gebruik van netwerksamenleving, economische nieuwe ontwikkelingen, aantrekken van nieuwe inwoners en bedrijven) kunnen beter opgepakt worden vanuit een grotere gemeente. De bestuurskracht van een grotere gemeente is sterker en de strategische positie en invloed in de regio zijn groter.

1.4 Een bestuurlijke fusie lost de kwetsbaarheid in de ambtelijke organisatie op, verbetert de deskundigheid en de kwaliteit van de output kan omhoog.

De huidige organisatie is door de verschillende bezuinigingsoperaties kwetsbaar geworden (veel '1-pitters') en onvoldoende toegerust om nieuwe ontwikkelingen te begeleiden (terugtrekkende overheid) en complexe vraagstukken op te pakken.

1.5 Een bestuurlijke fusie verbetert de financiële positie en vermindert de financiële kwetsbaarheid van de gemeente.

Het gemeentebestuur werkt de komende jaren -evenals voorgaande jaren- aan een sluitende begroting door te bezuinigen, dan wel inkomsten te verhogen. Voor investeringen zoals genoemd in het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk' en het handhaven of verbeteren van het voorzieningenniveau van Langedijk heeft de gemeente geen of onvoldoende middelen beschikbaar. Het gemeentebestuur en de inwoners vinden dit een ongewenste ontwikkeling.

2.1 De gemeenteraad wil weten welke partner(s) met Langedijk wil(len) onderhandelen over een bestuurlijke fusie.

2.2 Het college heeft als dagelijkse bestuur directe contacten met collega's binnen de regio.

2.3 De gemeenteraad wil zich houden aan haar planning om voor het eind van 2016 duidelijkheid te hebben over de meest geschikte partner(s) om het fusietraject in gang te zetten.

3.1 De regiegroep draagt zorg voor het bestuurlijk draagvlak.

In de eerste fase zijn raad, college en managementteam gezamenlijk opgetrokken. De regiegroep heeft dit traject met ondersteuning van bureau Livingstone-advies begeleid. Deze goede ervaringen moeten ook in fase 2 worden benut, met de mogelijkheid om opnieuw gebruik te maken van de expertise van bureau Livingstone-advies.

Kanttekeningen

1.1 Een raadsvoorstel met meerdere te onderzoeken samenwerkingsvormen geeft meer mogelijkheden.

In het document 'Perspectief op Bestuurlijke toekomst Langedijk, 2016' zijn vier opties voor de toekomst van Langedijk aan de orde gesteld, te weten: 1. zelfstandig blijven met meerdere samenwerkingspartners en -vormen, 2. ambtelijke organisatie transformeren tot een regiegemeente, 3. (gedeeltelijk) ambtelijk fuseren en 4. bestuurlijk fuseren. Het uitgangspunt was een of meerdere opties te laten vervallen in onderzoeksfase 2.

De opties 1 en 2 bieden geen oplossingen voor de problemen van nu en de nabije toekomst. (zie 6.2 van het document). Optie 3 is de 'second best' echter sluit onvoldoende aan bij de visie op de toekomst en de SWOT-analyse (zie ook kanttekening 1.3). Met de optie vervolgonderzoek naar bestuurlijke fusie (optie 4) kunnen de meeste problemen die uit de SWOT analyse komen gemakkelijker worden opgepakt.

1.2 Bij een bestuurlijke fusie bestaat de kans dat er minder ruimte is voor de 'gemeentelijke kleur'.

In het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016' staat opgenomen dat het bij een bestuurlijke fusie geen automatisme is dat de specifieke kenmerken van Langedijk, zoals beschreven in de visie, worden behouden. In de onderhandelingen over de bestuurlijke fusie kan de garantie op het behoud van identiteit worden afgedwongen door bij de afspraken met een mogelijke fusiepartner het kernenbeleid als belangrijke pijler op te nemen in het bestuurlijke fusieplan.

1.3 Er zijn vormen van samenwerking die minder ingrijpend zijn dan de bestuurlijke fusie.

Gedeeltelijk ambtelijke fusie, samenwerking op bepaalde terreinen of volledige ambtelijke fusie zijn minder ingrijpend dan een bestuurlijke fusie. Deze vormen van samenwerking roepen minder of geen emoties op bij de inwoners en de doorlooptijd om tot een ambtelijke fusie te komen is aanzienlijk korter dan bestuurlijke fusie. Met deze vormen van samenwerking is het mogelijk om een aantal huidige tekortkomingen, zoals geconstateerd in de SWOT analyse, op te lossen. Echter de strategische positie, de kwaliteit van het strategisch handelen, de ontwikkelmogelijkheden op het gebied van economie en werkgelegenheid, de positie en invloed in de regio en de financiële slagkracht van de gemeente, worden door alleen een ambtelijke fusie niet echt beter.

Communicatie

De communicatie over dit onderwerp vindt op de voor de gemeente gebruikelijke wijze plaats. Aanvullend daarop ontvangen degene die input hebben geleverd over dit onderwerp het document 'Perspectief op Toekomst Langedijk, 2016'. Zij worden tevens uitgenodigd om de raadsvergadering bij te wonen. Het document wordt ook naar de gemeenteraden en colleges van de buurgemeenten gestuurd.

Participatie (Interactief werken)

Voor het huidige voorstel (onderzoeksfase 1) zijn ambtenaren van de gemeente, inwoners (incl. ondernemers) van Langedijk en jeugd van het CSG Jan Arentz geïnformeerd en geraadpleegd. Onderzoeksfase 2 betreft een (politiek) bestuurlijk oriëntatie traject voor de gemeenteraad en het college.

Financiën

Voor het onderzoek fase 1 en 2 heeft uw raad een bedrag van € 65.000,-- gereserveerd binnen het Programma Burger en Bestuur. Het onderzoek voor fase 1 is geraamd op € 32.500,--. Hiervoor is een subsidieaanvraag van € 16.250,-- bij de provincie Noord Holland gedaan. Bij brief van 24 mei 2016 heeft de provincie aangegeven dat de financiële steun wordt toegekend, mits fase 1 vóór 1 oktober is afgerond. De provincie is op de hoogte gesteld van de afronding van fase 1 met een raadsdebat op 25 oktober 2016. Zij ontvangen het raadsvoorstel en het document 'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016'.

Bij de keuze voor een bestuurlijke fusie krijgt de nieuw te vormen gemeente van het Rijk een bijdrage voor de totstandkoming.

Vervolgstappen

- 25 oktober 2016; fase 1: besluit over de samenwerkingsvorm die het meest in aanmerking komt voor een vervolgonderzoek;
- 4^e kwartaal 2016: fase 2: oriëntatie naar geschikte partner(s) die bereid is/zijn om deze samenwerkingsvorm verder te onderzoeken. Het college stemt met de regiegroep het plan van aanpak af en legt de gemeenteraad in december 2016 een raadsvoorstel voor. Deze fase wordt afgerond met een raadsbesluit (december 2016 / januari 2017);
- 2017: fase 3: verdiepingsonderzoek met partner(s) om invulling te geven aan de samenwerkingsvorm. Deze fase wordt afgerond met een definitief besluit over de bestuurlijke toekomst van Langedijk (najaar 2017).

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

'Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016'.

Bijlagen ter informatie

Niet van toepassing.

Regiegroep Bestuurlijke Toekomst Langedijk,

drs. G.C.I. Kager
griffier

mr. J.A. Hofman
voorzitter

R a a d s b e s l u i t

Agendanummer : **5**
Onderwerp : **(Bestuurlijke) Toekomst Langedijk**

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van de regiegroep van 4 oktober 2016, nummer 47;

b e s l u i t:

1. op basis van het Perspectief op Bestuurlijke Toekomst Langedijk, 2016' de voorlopige keuze te maken voor 'bestuurlijke fusie' als de meest aansluitende samenwerkingsvorm;
2. het college opdracht te geven om de raad in december 2016 een voorstel voor te leggen over de meest geschikte fusiepartner(s) voor een gezamenlijk onderzoek naar een bestuurlijke fusie;
3. het college opdracht te geven om de uitvoering van beslispunt 2 in afstemming met de regiegroep te laten plaatsvinden.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 25 oktober 2016.

de raadsgriffier

de voorzitter

drs. G.C.I. Kager

drs. J.F.N. Cornelisse